

ارزیابی جو ایمنی و بهداشت حرفه‌ای در کارگاه‌های کوچک استان اردبیل

صادق حضرتی^۱، لیلا راستگو^۲، صمد جهانی^۳، سهیلا رحیم زاده^۴، محمد سلیماتیپور^۵، امین بابائی پویا^{۶*}

۱- دکترای بهداشت حرفه‌ای، گروه بهداشت حرفه‌ای، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل

۲- کارشناس ارشد ارگونومی، معاونت بهداشتی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل

۳- کارشناس مسئول بهداشت حرفه‌ای معاونت بهداشتی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل

۴- کارشناس بهداشت حرفه‌ای، معاونت بهداشتی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل

۵- کارشناس ارشد محیط زیست، معاونت بهداشتی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل

*۶- (نویسنده مسئول) کارشناس ارشد بهداشت حرفه‌ای، شبکه بهداشت و درمان نیر، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل

Amiin.pouya@yahoo.com

چکیده

زمینه و هدف: کارگاه‌های کوچک حدود ۹۲ درصد از کل کارگاه‌های استان اردبیل را تشکیل داده و بیش از ۴۸ درصد شاغلین در آنها مشغول بکارند. این گروه از کارگاه‌ها فاقد تشکیلات ایمنی و بهداشت حرفه‌ای بوده و شاغلین آن در مقایسه با کارگاه‌های بزرگ از نظر تسهیلات و تأسیسات بهداشتی، حوادث شغلی و عوامل زیان‌آور محیط کار شرایط نامطلوب‌تری داشته و در معرض مخاطرات بیشتری قرار دارند. استفاده از روش‌های مختلف کنترل و نظارت به تنهایی برای پیشگیری از اعمال نایمن و بهبود شرایط غیربهداشتی کافی نمی‌باشد. لذا ارزیابی جو ایمنی و بهداشت حرفه‌ای در شناسایی بخش‌هایی که بیشترین مشکل را دارند کمک می‌کند تا برنامه‌ریزی، مداخلات و آموزش‌ها بیشتر در آن بخش متمرکز گردد.

مواد و روش‌ها: این مطالعه از نوع بررسی مقطعی و جامعه آماری کارگاه‌های کوچک استان اردبیل می‌باشد. حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران محاسبه و ۳۶۸ کارگاه مورد بررسی قرار گرفت. با مراجعه تصادفی به کارگاه و مصاحبه چهره به چهره اطلاعات مورد نظر جمع‌آوری و پس از تکمیل تمامی پرسشنامه‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS داده‌ها با آزمون t تک نمونه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: طبق نتایج به دست آمده می‌توان گفت که جو ایمنی و بهداشت حرفه‌ای در بخش‌های تعهد کارفرما، محیط ایمن و بهداشتی، درک خطر ایمنی و بهداشت حرفه‌ای، رضایت شغلی و آگاهی از مسائل ایمنی و بهداشت در حد قابل قبول است (میزان معنی داری به دست آمده کمتر از ۰/۰۵ - به دست آمد) و در بخش‌های ارتباطات ایمنی و بهداشت حرفه‌ای و پاسخگویی کارفرما در حد قابل قبولی نیست (میزان معنی داری به دست آمده بیش از ۰/۰۵ - به دست آمد).

نتیجه‌گیری: با نتایج به دست آمده می‌توان گفت که در مجموع جو ایمنی و بهداشت حرفه‌ای در کارگاه‌های کوچک استان اردبیل در حد قابل قبول است (میزان معنی داری به دست آمده کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد) و می‌توان با در دسترس قرار دادن اطلاعات مربوط به ایمنی و بهداشت حرفه‌ای در کارگاه، ایجاد شرایط بحث و تبادل نظر بین کارگران در این خصوص و اتخاذ تدبیری جهت مشارکت کارفرما در طراحی و اجرای برنامه‌های ایمنی و بهداشت حرفه‌ای برای بهبود در بخش‌هایی که شرایط غیرقابل قبول است اقدام کرد.

کلمات کلیدی: جو ایمنی و بهداشت حرفه‌ای، کارگاه‌های کوچک، اردبیل